

DATUM 02/12-2021
AAN Huib van Essen
VAN Jeroen Daey Ouwens
DOORKIESNUMMER +31636101287
ONDERWERP Bijlage antwoorden op vragen cie. MM over Statenbrief en rapport RH DHV

Antwoorden op Statenbrief uitvoering Motie 103 'Duidelijk over duurzaamheid' (2021MM004)

SGP:

- Op verschillende plaatsen blijkt dat er voor de strenge toetsing van biomassacentrales een grens wordt aangehouden van 0,5 MW. Waarom is voor deze grens gekozen?

De uitstoot van installaties onder de 0,5 MW is beperkt. Daarnaast is voor deze installaties (het betreft voornamelijk kleinschalige verbranding van hout en houtpellets) inmiddels het ECODESIGN model ingevoerd als typekeur. Dit keurmerk zorgt voor lage emissies van fijnstof, NOx, CO en onverbrande koolwaterstoffen. Daarom adviseren betrokken onderzoekers dat hiervoor aanvullende strenge toetsing niet noodzakelijk is. De grens van 0,5 MW is tevens de ondergrens in de landelijke SDE++ subsidieregeling. Voor verbrandingsinstallaties tussen de 0,5-50 MW zijn geen erkende keurmerken. Daarom is het wenselijk dat deze regelmatig, maar in ieder geval bij inbedrijfname, door een SCIOS-gecertificeerde instantie worden gekeurd. In de provincie Utrecht zijn er naar schatting minder dan tien ketels met een capaciteit groter dan 0,5 MW in bedrijf.

- We lezen op pag. 7 van het onderzoeksrapport dat 'verschillende projecten in Nederland' de benadering hanteren dat het 'uitgangspunt zou moeten zijn om bio-energie projecten minimaal 'stikstofneutraal' uit te voeren. Klopt onze gedachte dat dit geen uitgangspunt zou moeten zijn, maar minimale vereiste en dat dit dus niet voor verschillende, maar voor alle projecten zou moeten gelden?

Op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) kan dit nu ook al een vereiste zijn. In hoeverre hier sprake van is, is afhankelijk van de lokale situatie met betrekking tot stikstofdepositie. Op grond van vereiste toepassing Best Beschikbare Techniek (BBT) volgend uit de milieuvergunning is het toepassen van een stikstoffilter (een gecombineerde NOx reductie techniek bestaande uit SCR en SNCR) de huidige standaard. De hiermee te bereiken lage stikstofemissie maakt dat 'stikstofneutraal' mogelijk wordt. Lukt dit niet dan is er nog wel de optie om extern te salderen.

- Wij missen in het rapport een afweging van de schadelijkheid én kosten van vormen van biomassa als warmtebron tegenover het gebruik van gas. Waarom is deze afweging niet inzichtelijk gemaakt?

We hebben ons in het onderzoek gericht op beantwoording van de vragen die PS in Motie 103 'Duidelijk over duurzaamheid' gesteld hebben.

- Klopt het dat wij in het rijtje op pag. 4 een opmerking missen over de afstand van de grondstof tot de biomassacentrale? Is het mogelijk om daarover een voorschrift op te nemen in onze Omgevingsverordening?

In het rijtje op pag. 4 is de afstand van de grondstof tot de biomassacentrale abusievelijk niet opgenomen. Het rapport vermeldt een indicatieve afstand voor het transport van houtsnippers van 150 km ('geooogste' biomassa). Wij gaan na of het juridisch mogelijk is deze afstand als grens op te nemen in de Omgevingsverordening.

GL:

- P.8; Er is langer bekend dat we met het oog op de klimaatcrisis uiteindelijk toe zullen moeten naar een natuur-inclusieve landbouw en een meer plantaardig dieet. Dit zal ook een verkleining van de veestapel met

zich mee brengen. In hoeverre bestaat bij het inzetten van mest als biomassa via groen gas het risico van een ongewenste lock-in? Welke opties heeft de provincie om hiervoor te waken?

In Nederland wordt slechts een paar procent van de mest vergist en in de provincie Utrecht is het percentage momenteel zelfs vrijwel te verwaarlozen. Mest kan bovendien (beperkt) worden aangevuld met onder meer schoon groenafval zoals bijvoorbeeld GFT, loof en bermgras. Het is dus vrijwel uitgesloten dat er de komende tijd een 'tekort' zal ontstaan aan biomassa als grondstof voor mestvergisting, ook in een scenario waarin de veestapel fors verkleind zou worden. De kans op 'lock-in' is daarmee dus ook minimaal.

- P.8; De transitie in warmte en transport heeft tot 2030 een omvang van circa 14,9 PJ. Wat zijn hierbij de onderliggende cijfers? Is hierbij ook rekening gehouden met de aanscherping van de Europese doelen op het gebied van de energietransitie?

De cijfers zijn afgeleid uit het huidige Klimaatakkoord. Het betreft een lineaire doorvertaling naar de situatie in de provincie Utrecht. De waarde van 14,9 PJ volgt uit paragraaf 2.2.2. en indicatief overzicht op blz. 21. Het betreft de som van wonen 4,2, utiliteit 1,4, industrie 2,0, landbouw 0,3 en vervoer 3,0. Deze som is 10,9 PJ en niet de 14,9 PJ die nu abusievelijk in het rapport staat. Dit heeft verder geen gevolgen voor de bio-energie getallen. Er is geen rekening gehouden met de (recente) aanscherping van de doelen.

- P.10; Waaruit worden de shreds voor Eneco BWI en WBA geproduceerd? Zijn dit reststromen? Zijn deze gecertificeerd (better biomass)?

Ja, deze stromen (zogenaamde "shreds") zijn inderdaad volgens Better Biomass-gecertificeerd, zijn afkomstig als reststroom uit landschapsbeheer en worden tot maximaal 175 km afstand getransporteerd.

- P.10: de groeimogelijkheid in houtige biomassa, zou deze biomassa ook hoogwaardiger ingezet kunnen worden? Zo ja, is er dan werkelijk sprake van groeimogelijkheid?

Het betreft het aanbod van laagwaardige verse houtachtige biomassa, veelal gefractioneerd, dat niet zomaar in andere sectoren kan worden ingezet. Dit heeft onder meer te maken met het hoge vocht- en asgehalte.

- P.11; hoe is deze stikstofuitstoot te vergelijken met die van kolen of gascentrales?

Per type stookinstallatie gelden verschillende wettelijke normen. De stikstofuitstoot van andere installaties kan afwijken van de huidige wettelijke normen, e.e.a. afhankelijk van wat op het moment van vergunningverlening is vastgelegd op grond van de toen geldende normen. Over het algemeen is de concentratie NOx in het rookgas van een kolencentrale hoger en van een gascentrale lager. Bij moderne biomassacentrales met intensieve rookgasfiltering is de concentratie van NOx vergelijkbaar met gascentrales.

- P.11: Wat wordt bedoeld met "Biomassa techniek combinaties op het gebied van vergisten zijn inmiddels stand der techniek"? (op meerdere plekken in het rapport is sprake van onnodig ingewikkeld taalgebruik (bv ook: "projecten die zijn onderkend"; wellicht een aandachtspunt voor een volgend rapport)

Dit betekent dat de gebruikte technieken voor het vergisten uitontwikkeld zijn, en er geen grote innovaties te verwachten zijn op dit vlak. Wij zullen bij het uitzetten van vergelijkbare toekomstige onderzoeken uw opmerking over taalgebruik meenemen.

- P.11: Wat wordt bedoeld met seizoensrendement van pelletkachels?

De toevoeging 'seizoen' geeft aan dat rekening is gehouden met het effect van het niet altijd op vol vermogen opereren van de pelletkachel, dit seizoenseffect leidt tot een verlaging van het rendement.

- P.17: Aanbeveling 4: "Zorg voor voldoende capaciteit en kwaliteit als overheid om projecten te monitoren, te rapporteren en bij te sturen. Het gaat om proactief begeleiden en handhaven waarbij overheid en markt samen uitvoering geven aan de invulling van het Klimaatakkoord". Hebben wij binnen de Provincie Utrecht voldoende capaciteit en kwaliteit voor die monitoring en indien noodzakelijk, bijsturing? Ook op het gebied van energiebesparing bij bedrijven was dit toe nu toe een punt van zorg. Voor het draagvlak van duurzame biomassa lijkt ons dit een belangrijk aandachtspunt.

Zoals aangegeven in de statenbrief geven wij de RUD in de opdrachtverlening voor 2021 opdracht tot

toezicht op de input van de biomassa en de emissies van de biomassa-installaties die passen binnen de huidige opdrachtverlening(en) van de provincie aan de RUD. Aanvullend zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een opdracht richting de RUD en ODRU en de gemeenten m.b.t. toezicht (en handhaving indien nodig) van de (toekomstige) biomassa-installaties die vallen onder het bevoegd gezag van gemeenten. Hierbij wordt de benodigde extra capaciteit bij de uitvoeringsdiensten in kaart gebracht. Voor energiebesparing hebben we in 2020 een vergelijkbaar traject met de RUD doorlopen wat heeft geresulteerd in een opschaling van de VTH capaciteit zodat de doelen voor 2021 gehaald kunnen worden.

- P.28; Is A-hout niet ook hoogwaardiger in te zetten?

Zoals in het rapport wordt vermeld mag verwerking van A-hout in kleine installaties plaatsvinden. Wij erkennen dat hoogwaardiger toepassingen soms mogelijk zijn en ook de voorkeur genieten boven verbranding, mits inzet in andere sectoren niet gepaard gaat met transport over grote afstand. Verbranding van A-hout vindt in de provincie Utrecht overigens slechts op beperkte schaal plaats.

- P.31; Zijn er reeds vergunde maar nog niet gestarte biomassa-projecten die herzien zijn/moeten worden met het oog op hun mogelijk stikstofuitstoot?

Dit is niet waarschijnlijk. Bij de aanvraag Wet natuurbescherming wordt standaard een Aerius-toets uitgevoerd. Als deze toets negatief uitvalt wordt in principe geen vergunning afgegeven; wel kan een initiatiefnemer intern salderen; zie ook antwoord op tweede vraag SGP.

- P.34; Wordt bij de beschikbaarheid van houtachtige biomassa rekening gehouden met het effect van weghalen van hout uit het bos op biodiversiteit? En is het beschikbare hout uit bosbeheer ook hoogwaardiger in te zetten, bv voor houtbouw?

De beschikbaarheid van hout uit bos voor energietoepassingen is gebaseerd op een onderzoek van Stichting Probos voor de provincie Utrecht in 2018. Hierbij wordt uitgegaan van de huidige bosbouw praktijk m.b.t. biodiversiteit. Hout uit bos dat geschikt is als bouwstof (planken, balken en dergelijke) wordt niet ingezet als biobrandstof, dit vanwege de hoge waarde in Euro/m3.

- P.38; indien import echt onvermijdelijk is, hoe zorgt de provincie Utrecht dan dat we tegen de tijd dat dit het geval is goede monitoring en handhaving hebben op de duurzaamheid van geïmporteerde biomassa?

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag P.17, werken wij met de ODRU en RUD een voorstel uit voor toezicht en handhaving op de input van de biomassa en de emissies van de biomassa-installaties. Wij zullen u in het eerste halfjaar van 2021 informeren over de uitkomst hiervan en de mogelijkheden voor implementatie van toezicht en handhaving. Daarnaast worden de mogelijkheden nader uitgewerkt om via de Omgevingsverordening extra voorschriften in de vergunning op te nemen met betrekking tot de herkomst van de biomassa.

- P.52; gezien de eerdere negatieve ervaringen incl. BIBOB procedure en het genoemde risico voor criminele activiteiten, zou 6.2.6 kennis over de organisatie niet als must moeten worden gezien?

Wij zijn het eens met deze stelling.

- P.53; wordt dit advies van een one-stop shop ook overgenomen?

We zijn in gesprek met de RUD en ODRU over samenwerking op het terrein van biomassa, bijvoorbeeld in de vorm van kennisuitwisseling tussen de RUD en de ODRU en over het uniformeren van de werkwijze van beide omgevingsdiensten.

